

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

КӀэлэегъаджэхэм афэгущыуагъ

КӀэлэегъаджэм и Мафэ фэгъэхыгъэ зэхыхъу АР-м и Къэралыгъо филармоние тыгъуасэ щыкӀуагъэм хэлэжыгъ Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу ТхакӀушыгъэ Аслъан. Иофтхъабзэм къекӀолагъэх республикэм и Правительствэ и Тхъаматэу Къумпыл Муратэ, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, кӀэлэегъаджэ ИофшӀэным иветеранхэр, непэ мы сэнэхъатым рылажэхэрэр, нэмикӀхэри.

пшӀэдэкӀыж зыхы-
рэр педагогыр ары.
Тикъэралыгъо ис
нэбгырэ пӀпчӀ иапэ-

исистемэ зэхъокӀыныгъабэ фэ-
хуыгъ, ау сыдигъуи къэнэжы-
рэр зы — обществэм кӀэлэегъа-
джэм лъытэныгъау фишӀырэр
ары.

Адыгеим икӀэлэегъаджэхэм
яфӀо-фашӀэхэр зерифэшъуашъу
гъэцӀкӀэгъэнхэм, гъэсэныгъэм
иучреждениехэм хэхъоныгъэ-
хэр ашӀынхэм фӀшӀ мы аужырэ

рз кӀэлэегъаджэ сыдигъуи ыгу
иль, илъэс пчӀагъэ тешлагъэми,
щыӀэныгъэм хэзыгъэгъозэгъэ,
гъэсэныгъэ езыхъэгъотыгъэ
цӀыфыр шӀукӀэ ыгу къэкӀыжы,
ащ фӀдэ фыщытыкӀэр зымы-

АР-м и Лышхъхъэ мэфӀкӀ
зэхыхъэм къыщыгушыӀэзэ рес-
публикэм Иоф щызышӀэрэ кӀэ-
лэегъаджэ пстӀуми игуапӀу
къафэгущыуагъ, гушыӀэ дӀа-
бэ апыгъохыгъ. Илъэс 50-кӀэ
узӀкӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
щыхагъэунэфыкӀыну рагъэжъ-
гъэ мэфӀкӀым цӀыфхэм мӀхъа-
нӀшхо зэрэратырэр, обществэр
ащ зэрэзери́пхырэр республи-
кэм ипӀащэ къыхигъэщыгъ.

— Ныбджэгъу лъапӀэхэр,
кӀэлэегъаджэ ИофшӀэным иве-
теранхэр! Шъуипрофессиональнэ
мафӀу хэжъугъэунэфыкӀырым
фӀшӀ сыгу къыздӀӀӀу сышъу-
фэгущыуагъ, — къыуагъ ТхакӀу-
шыгъэ Аслъан къэзэрэуыгъагъ-
хэм закыфигъазэгъэ. — КӀӀӀ-
цӀыкӀуэхэр пӀпӀунхэр, ебгъэджан-
хэр ИофшӀэн къын. Сыдигъуи
кӀэлэегъаджэм изекӀуакӀэ, игу-
щыӀакӀэ сабийхэм щысэ зэр-
этырахырэр зыщыдгъэгъушъу
хууцтӀ. Гъэсэныгъэм дакӀоу,
къытӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
лӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
хэ-
гъэгъу шӀу альӀгъоу пӀугъэнхэм
мӀхъанӀшхо иӀӀу щыт. АщкӀэ

СурӀтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

уасэ щыӀӀ. Мы мэфӀкӀыр
ильӀэс 50 хуыгъау хэтӀгъэунэ-
фыкӀы, а уахътэм гъэсэныгъэм

ильӀэсхэм Иофышхо зэрашӀагъэр
АР-м и Лышхъхъэ къыхигъэ-
щыгъ. Ащ ишӀуагъӀкӀэ, кӀэлэегъа-
джэхэм ялӀжыпӀкӀэ едзыгъо-
едзыгъоу къалӀтын, гъэсэныгъэм
епхыгъэ псӀоӀыӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
альӀкӀыгъ. Гъэсэныгъэм иучре-
ждениехэм яматериальнэ-техни-

гъэмрӀкӀэ иминистрӀу ХъуажӀ
АминӀт. АР-м и Лышхъхъэ иуна-
шъокӀэ щытхууцӀӀу «АР-м на-
роднэ гъэсэныгъэмкӀэ изаслу-
женнэ ИофышӀ» зыфи́лорӀэр зы-
фагъэшъошӀагъэ кӀэлэегъаджэхэм
зэхыхъэм ащыфэгущыуагъэх,
иофшӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ

тыжыгъ. Джащ фӀдӀу респу-
бликэм Иоф щызышӀэрэ кӀӀӀ-
егъаджэхэм азыфагу щызӀха-
щӀӀӀ зӀнӀкӀокум текӀоныгъэр
къыщыдӀӀӀыгъэхэм АР-м и
Лышхъхъэ и ДипломрӀэ сомӀ мин
200 зырыз хуырэ ахъщӀ шӀу-
хъафтырӀэ ТхакӀушыгъэ Аслъан
афигъэшъошагъэх. АР-м и
Лышхъхъэ игукъӀыкӀӀэ 2008-рз
ильӀэсым къыщегъагъау рес-
публикэм щызӀхащӀӀӀ зӀнӀ-
кӀоку «Адыгеим икӀӀӀӀӀӀ
анӀхъ дӀӀу» зыфи́лорӀэм по-
селкӀу ТульскӀэм дӀӀ кӀӀӀ-
цӀыкӀу ыгъыпӀӀу N 2-м иофы-
шӀӀу ащытекӀогъэ Светлана Ар-
теменкӀэм ДипломрӀэ сомӀ мин
70-рз хуырэ ахъщӀ шӀухъаф-
тырӀэ ратыжыгъэх.

АР-м и Премьер-министрӀэ
нӀужым гушыӀӀэ зештӀм, рес-
публикэм ис кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
ямэфӀкӀкӀэ къафэгущыуагъ, гъэ-
хъагъэхэр ашӀыхъӀӀ ыпӀӀкӀэ
лъыкӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
нӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
дипломхэр ыкӀи сомӀ мин 50
зырыз хуырэ ахъщӀ шӀухъаф-
тырӀэ аритыжыгъэх.

— СӀ сишӀӀӀӀӀ, щыӀӀӀӀӀӀӀ
анӀхъ мӀхъанӀшхо, чыпӀӀӀӀӀ
щызыубытыхэрӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
ыкӀи медицинӀэ сӀнӀхъатхэр
арых. Педагогым иофшӀагъэ
зери́фэшъуашъу уасэ фӀшӀыгъ-
ным пае къэралыгъом ышӀӀӀӀ
макӀӀӀ. Гъогоу къыхатхыгъэм
тытӀмыкӀӀу ыпӀӀкӀэ тылӀыкӀӀӀ-
ным, лъытэныгъэ зыфӀтшӀырӀ
кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
хуыным тапӀкӀи тыналӀ тедгъӀ-
тыштӀ. МыгъӀӀӀ зытыгъоу къэ-
ралыгъо ушӀӀынхэм язӀфӀхы-
сыжъхэм тагъӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
ащкӀӀ педагогхэм «тхъашъуегъӀпсӀу»
ятӀӀо, — къыуагъ Къумпыл
Мурат.

Джащ фӀдӀу АР-м и Парла-
мент идепутатӀу КӀӀӀӀӀӀ Ан-
дзаур зимэфӀкӀ хэзыгъэунэ-
фыкӀыхэрӀм къафэгущыуагъ.
АР-м и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Щытхуы тхылъ зы-
фагъэшъошагъэхэм аритыжыгъ.

Республикэм итворческӀэ куп-
хэм, кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
рыгъӀэ концертнымкӀэ зэхыхъэр
зӀфашӀыжыгъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

**ЩытхууцӀӀу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ
псӀоӀӀӀ» зыфи́лорӀэр А.И. ШъхъӀахъом
фӀгъэшъошӀӀӀӀӀӀӀ фӀгъэхыгъ**

ПсӀоӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
ильӀэсыбӀӀӀ Иоф зери́шӀагъэм апае щытхууцӀӀу «Адыгэ Рес-
публикэм изаслуженнэ псӀоӀӀӀ» зыфи́лорӀэр ШъхъӀ-
лӀӀӀӀ АскӀӀр ИбрахъимӀ ыкӀом — ИофшӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
фӀгъэшъошӀӀӀӀӀӀӀ.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ
ТХЪАКӀУШЫГЪЭ Аслъан**

къ. МыекъуапӀ,
чъӀӀӀӀӀӀӀ и 6, 2015-рз илъӀс
N 145

Гумэкыгъо шъхьалэу щыт

Урысые Федерацием хэгъэгъу клоцл ИофхэмкӀэ иминистрэу Владимир Колокольцевым пэщэ-ныгъэ зыщызэрихьэгъэ зэхэсыгъо джырэблагъэ щылагъ. Чыплэ подразделениехэм ыкӀи Общественнэ советым ялыклохэр зыхэлэжьэгъэ Иофхьабзэр видеозэпхыныгъэм тетэу кӀуагъэ. АдыгеимкӀэ ащ хэлэжьагъэх АР-м хэгъэгъу клоцл ИофхэмкӀэ иминистрэ игуадзэу Евгений

Долматовыр, АР-м хэгъэгъу клоцл ИофхэмкӀэ и Министерствэ дэж щызэхашэгъэ Общественнэ советым итхьаматэ игуадзэу Александр Киреевыр, общественнэ рэхьатныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ полицием ипашэ игуадзэу Алексей Порва.

Иофыгъо шъхьалэу зэхэсыгъом зыщытегушылагъэхэм ащыщых зыныбжь имыкӀуэгъэхэм бзэдэжэлагъэхэр зэрамыхьанхэм

афэгъэхьыгъэ пэшлорыгъэш Иофхьабзэхэм язэхэщэн ыкӀи ешъуагъэу гъогум кытенэгъэ цыфхэм хэушъхьафыкӀыгъэ Іэпылэгъу ягъэгъотыгъэным епхыгъэ гумэкӀыгъохэр.

Министрэу Владимир Колокольцевым пэублэ гуцылэ кышӀызэ кызэрилуагъэмкӀэ, зыныбжь имыкӀуэгъэхэм бзэдэжэлагъэхэр зэрэзэрахьэхэрэр гумэкӀыгъо шъхьалэу непэ щылэ-

хэм зэу ащыщ ыкӀи обществэм ащ мэхъанэшхо реты. Мы аужырэ илъэсхэм зыныбжь имыкӀуэгъэхэм бзэдэжэлагъэу зэрахьагъэхэм япчъагъэ хэлшыкӀлэу зэрэхэуагъэм министрэм кыкӀигъэтхыгъ. Мы гумэкӀыгъор полицием икӀулыкӀушӀэхэм язакъокӀэ зэшлорыгъэ зэрэмыхуштыр, ащкӀэ общественностым мэхъанэшхо зэрилар, ахэм ялэпылэгъу зэрящыклагъэр кылуагъ. Сыда плэмэ зыныбжь имыкӀуэгъэхэм альэныкӀокӀэ гу-

мэкӀыгъоу къэуцухэрэр зы мафӀкӀэ, зы мазэкӀэ зэшлорыгъэхэм плэкӀыщтэп. ЗэкӀэми алэ зэкӀэдзагъэу мы Иофыгъом кыкӀуалӀэхэмэ, кӀэухышӀлэхэм кыкӀ-зэрафӀкӀоштхэм щэч хэлэп.

Статистикэм кызэригъэла-гъорэмкӀэ, зыныбжь имыкӀуэгъэхэм бзэдэжэлагъэу зэрахьагъэхэр мы аужырэ илъэсым проценти 5-кӀэ нахьыбэ хуыгъэ. Непэрэ мафӀем ехуылӀэу кӀэлэ Іэтэхъо нэгырэ мин 36-рэ бзэдэжэлагъэ зезыхьагъэхэм яучет хэт. Мыщ лӀапсэ фэхъун ылъэкӀыщтыр бэ. Ахэм ащыщ непэ тикъэралыгъо илъ социальнэ-экономическӀэ Иофыгъом изытет, зэрищыклагъэм тетэу ны-тыхэр якӀэлэцӀыкӀлэхэм зэралымыплӀэхэрэр, аналэ зэратемытыр.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр Иофыгуабэм атегушылагъэх. ГумэкӀыгъоу щылэхэр дэгъэзыжыгъэнхэмкӀэ амалэу щылэхэр агъэнэфагъэх. Иофхьабзэр зэрэкӀуагъэм фэгъэхьыгъэ тхыгъэ тапӀкӀэ тигъэзет кыхиуытц.

КИАРЭ Фатим.

Илъэс 25-рэ хъугъэ

Монополием пэшлуклорэ федеральнэ къулыкӀуым иколлегие изэхэсыгъо бзмышӀлэу Москва щыкӀуагъ. Дунэе конференциеу «Неделя конкуренции в России» зыфилорэм хахъэу ыкӀи монополием пэшлуклорэ къулыкӀуым ыныбжь илъэс 25-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэу Иофхьабзэр зэхашагъ.

МафӀкӀэ зэхэхьэм хэлэжьагъэх УФ-м ипрезидентэу Владимир Путиныр, Правительствэм хэтхэр, Къэралыгъо Думэм, общественнэ ыкӀи дин организациехэм ялыклохэр, нэмыкӀхэри.

Монополием пэшлуклорэ къулыкӀуым ыныбжь илъэс 25-рэ зэрэхъугъэм фӀшӀ В. Путиныр къулыкӀушӀэхэм къафӀгушылауагъ. Ащ кызэрилуагъэмкӀэ, бэдзэр зэфыщытыкӀэр ыкӀи предпринимательствэр тикъэралыгъо

ылӀэ пытэу зыщытеуцогъэ лӀэ-хъаным монополием пэшлуклорэ къулыкӀури гъэпсыгъэ хуыгъэ. А уахътэм кыкӀоцӀ хэбзэгъэуцу базэм хэхъоныгъэхэр ышӀынхэмкӀэ, нэкъокӀон шыкӀлэр щылӀэкӀлӀэм диштэу щылӀэныгъэм щыпхырыщыгъэнымкӀэ къулыкӀуым бэ зэшлукӀыгъэр.

МафӀкӀым фэгъэхьыгъэ зэхэхьэм монополием пэшлуклорэ къулыкӀуым ипашэу Игорь Артемьевым зилофшӀэнкӀэ анахь

къахэщыгъэ къулыкӀушӀэхэм бгъэхалхьэхэмрэ щытхъу тхылхэмрэ ащыритыжыгъэх.

НэкъокӀоным зыкӀегъэлэтыгъэным ылъэныкӀокӀэ къэралыгъо политикэм илахьышӀу зэрэхышӀыагъэм, къулыкӀуым ыныбжь илъэс 25-рэ зэрэхъугъэм афӀшӀ монополием пэшлуклорэ федеральнэ къулыкӀуым и ГъэлорышӀаплӀэу Адыгеим щылӀэм ипашэу Кобэщыч Аслъан нэпӀеплӀ медалэу «Патриот России» зыфилорэр кыфагъэшхошагъ.

Ащ нэмыкӀлэу, Москва имуфтий ыкӀи Гупчэ шӀольбырым, Урысые Федерацием и Общественнэ палатэ хэтэу Альбир Хазрат Кргановым медалэу «За заслуги в деле укрепления сотрудничества и развития взаимоотношений между народами» зыфилорэр Кобэщыч Аслъан кыыритыгъ.

Иофыгъом ыналэ тыриджагъ

ИофшӀэгъу ужим ядэжӀ кӀо-жырэ бысымгуащэхэм щӀплэ чыплӀэхэу хэтэрыкӀхэр, пхъэшхьэ-мышъхьэхэр, нэмыкӀ гъомылапхьэхэр зыщашэхэрэм жьугъэу якӀлх. Анахъэу гъемафӀэу зэкӀэми ягъо зыщыхъурэм, а чыплӀэхэр цыфхэмкӀэ Іэрыфгъуах. Ахэр нахьыбэрэмкӀэ транспорт къэуцупӀэхэм апӀэблагъэхэу е бэдзэршыплӀэхэм адэжӀ ащызэхашэх.

Ащ фӀдэу цыфхэр зыщыщэрэ чыплӀэхэм тэ тичыплӀэ кыщыкӀырэ закъохэр арӀп, банани, инжири, нектарини, апельсини ащыпщэфынхэ плӀэкӀышт. Арышъ, щӀплэ чыплӀэм ныохэм хэтэрыкӀлэу кырахьылӀэхэрэм

анэмыкӀи ащыбгъотышт.

ШъыпкӀэ, цыфхэм къагъэкӀыгъэр ащӀн фае, ар ахэмкӀэ фӀдэ кӀэкӀуапл. Ау пщыгъупшэ мыхъушӀыр ащ фӀдэ щӀплӀэхэм кыалэм итеплӀэ зэрамыгъэдахэрэм нэмыкӀлэу, псауныгъэми зэрар кыфахьын зэралӀэкӀыштыр ары. Санитар шапхэхэм адимыштерэ чыплӀэхэм хэтэрыкӀхэр, нэмыкӀырэ гъомылапхьэхэр зэрашащэхэрэр зэрэмытерэзыр кыдӀеплӀытӀн фае.

Мы Иофыгъом ыналэ тыриджагъ ыкӀи егъэгумэкӀы ОбщероссийскӀэ общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» икӀутамэу Адыгеим щылӀэр.

— Тэ тишлӀокӀлэ, Мыекъуапэ пчыхъэ бэдзэршыплӀэ щыгъэпсыгъэным игъо хуыгъэ, — ело «Народнэ фронтым» икӀутамэу Адыгеим щылӀэм итхьамэтэ гъусэу Шыщэ Люсинэ. — Мы ИофыгъомкӀэ цыфхэр упчӀэжъэгъу тшыштых, Иофым изэшлорын кыхэдгъэлэжъэщтых зышӀуагъэ кӀэкӀошт структурэхэри ыкӀи кӀэух тэрэз тыкыфакломэ тшлӀогъу.

Мы мафӀхэм «Народнэ фронтым» илыклохэм зылуагъэ-клагъ АдыгеимкӀэ предпринимательхэм яфитыныгъэхэр кӀэ-зыухъумэхэрэ ЗэфӀс Вячеслав ыкӀи мы Иофыгъом тегушылӀагъэх. Ащ щырахъуагъ «Народнэ фронтым» Іэнэ хъурае щызэхашӀнышъ, ведомствэ зэфӀшъхьафхэм ялыклохэр кы-хагъэлажъэхэзэ, Иофыгъор зэшӀуахынэу.

СИХЪУ Гошнагъу.

Яамалхэр зэрагъэшӀэщтых

«Народный фронт» за Россию» зыфилорэ общественнэ движениер зыщылӀэм кыщегъэжъагъэу обществэр зыгъэгумэкӀырэ Иофыгуабэм ыналэ атыриджагъ, ахэм ащыщыбэр хабзэм лыигъэлэсыгъ, язэшлорынкӀэ ишӀуагъэ кыгъэкӀуагъ.

Шъугу къэдгъэкӀыжыын «Народнэ фронтыр» общественнэ кӀуачӀлэхэр зыхэт организациеу зэрэщытыр. Ар 2011-рэ илъэсым ижъоныгъокӀэ мазэ зэхашагъ, движением ипаш УФ-м и Президентэу Владимир Путиныр.

Урысыем ирегион 85-мэ ащ

кӀутамэхэр ащырилӀэх, пшӀэрылӀ шъхьалэу зыфегъэгъуцужы «майска указхэр» ыкӀи къэралыгъом ипашэ иунашъохэр зэрагъэцӀкӀэхэрэм лыплӀэныр, коррупцием ыкӀи бюджет ахъщэр зэрагъэзеклорэм ыналэ тетыныр.

Джы «Народнэ фронтым» сэкъатныгъэ зилӀэхэр щылӀэныгъэм хэуцонхэмкӀэ амалэу ялӀэхэр зэригъэшӀэщтых. Ащ фӀдэ зэгъэшлӀэн-уплӀэкӀуныр УрысыемкӀэ Тверь хэкум кыщырагъэжъагъ,

илъэсым ыкӀэ нэс зэкӀэ Урысыем ичыплӀэхэм уплӀэкӀунхэр ащыкӀоштых. Иофхьабзэр рекӀокӀыф «Народнэ фронтым» хэтхэм щыклагъэу кыхагъэщыхэрэр, ИофшӀэкӀэ дэгъу зэрылӀ регионхэр агъэунэфыштых ыкӀи Урысыем и Президент кӀэуххэр рахьылӀэжыштых.

«Народнэ фронтым» хэтхэм зэралытерэмкӀэ, уплӀэкӀунхэм яшӀуагъэкӀэ къэралыгъо программэу «Доступная среда» зыфило-

рэр Урысыем зэрэшагъэцакӀэрэм Президентэу Путиныр шагъэгъозэшт, ащ иунашъокӀэ программэу 2020-м нэс лӀагъэ-кӀотагъэр нахь дэгъоу зэрэ-зэхашӀэщтым еусэщтых.

Программэу «Доступная среда» зыфилорэр сэкъатныгъэ зилӀэхэр щылӀэныгъэм нахь хэцэгъэнхэм фӀлӀэжъэнэу щыт. Къэралыгъом ащ мэхъанэшхо реты. Ары «Народнэ фронтыми» ар инӀеплӀэгъу зыкӀырымыгъэкӀырэр.

ХЪУТ Нэфсэст.

КИАРЭ Фатим.

Адыгэкъалэ и Мафэ хагъэунэфыкыгъ

Къалэм имэфэкI дигощырэм фэдэу мафэри фабэу, тыгъэпсэу шытыгъ. Тыдэки урамхэр къабзэх, гъэкIэрэкIагъэх. Анахь зэтырагъэпсыхьагъэр урам шъхьалэу Лениным ыцIэ зыхьырэр ары. Ащ ыбгъуитIукIэ электропкъэу

тетхэм шэки плэнэбз плыжьхэр апышлагъэх. МэфэкIым фэгъэхьыгъэ шлуфэс гуцылэхэр зытетхэгъэ транспорантхэр, быракъ цыкIухэу шъо зэмылэужыгъохэр зилэхэр тыдэки шыолъэгъух.

НыбжыкIэми, хэхъоныгъэшIухэр ышIыгъэх

Къэлэдэс нэгущохэр гупчэм екIух. Пчэдыжым къыщегъэ-жъагъэу культурнэ Iофтхьэбзэ зэфэшъхьафэу мыщ цырекIокIыгъэр къэпчыгъуай. Ермэ-лыкIым шыжъот. Фирмэу «Киево-Жураки» ищапIэ лыр мыл-лапIэу щачэфы, пцэжъыери, хэтэрыкIхэри, пхъэшъхьэ-мышъ-хэ зэфэшъхьафхэри, нэмыкI гъомылапхъэхэри хъоих.

КIэлэцIыкIухэр ары зилофхэр анахь дэгъухэр. Анахьэу ахэр зыщитхъэжыхэрэр аттракци-он зэмылэужыгъоу къагъэу-цугъэхэр ары. ГушIогъо-чэф макъэу ахэм къахэлукIыштыгъэм укыгъэгъэчыштыгъ.

Гурыт еджаплэхэм, шIэныгъэ тедзэ зышарагъэгъотырэ Гупчэм, искусствэхэмкIэ кIэлэ-цIыкIу еджаплэм, нэмыкIхэм къагъэхъазырыгъэ сурэтхэр, шьом, пхъэм ахэшIыкIыгъэ пкыи-гъо зэфэшъхьафхэр къызщэгъэ-лъагъорэм цIыфыбэ Iутыгъ. Къалэм икраеведческэ музей ипашэу ХъэдэгъэлIэ Зухра Адыгэкъалэ агъэпсынэу зырагъа-жъэм, апэрэ псэолъэшIхэм аты-рахыгъэм сурэтхэм къащегъэ-жъагъэу непэ нэс гъогоу къы-кIугъэр хъакIэхэм аригъэлъэ-гъугъ. Апэрэу къалэм шызэ-хашагъ кIэлэцIыкIу курэжъы-ехэм язэнэкъокъуи.

КIэлэеджакIохэр чъэнымкIи зэнэкъокъугъэх. Къатечыгъэр гурыт еджаплэу N 1-м иеджа-кIоу Хъатхъоху Замир, шъэ-ожъыехэм апэу къэсыжы-гъэр а еджэплэ дэдэм чIэсэу СтIашъу Роман. Кушъхьэфа-чъэхэмкIэ зызэнэкъокъухэм, шъэожъыехэмкIэ апэ къэсы-жыгъэр Чэтыжъ Маринэ зипэ-цэ гурыт еджаплэу N 1-м икIэ-лэеджакIоу ЕрэджыбэкIо Ас-лъан. ЯтIонэрэ, ящэнэрэ хьугъ-хэр Лъэцэр Дамиррэ Бобы-рин Денисрэ. Пшъэшъэжы-хэмкIэ теклоньгъэр къыдзыхы-гъэхэр гурыт еджаплэу N 3-м икIэлэеджакIохэу Бэрэтэрэ Да-ринэрэ ПэрэныкIо Анжелэрэ.

МэфэкIым ехъулэу къагъэ-кIэрэкIэгъэ Шытху пхъэмбгъум къалэм идахэ языгъэлорэ нэб-гырэ 26-мэ ясурэтхэр итых. Апэ рагъэуцугъэр заом иве-теранхэм я Совет итхьаматэу Джэндар Мос. Нахьыж-хэм уасэу афашIырэр ащ къегъэлъагъо. НыбжыкIэхэри ащыгъупшагъэхэп. Шумэн Бис-лъан мыгъэ гурыт еджаплэр дышъэ бгъэхалъхэкIэ къы-хыгъ, республикэ олимпиадэ-хэм теклоньгъэр къащыхьы-кIэ къырыкIуагъ, шахматхэмкIэ республикэм ичемпион, пщы-нау, къэшъуакIо, оредылохэм

ыкIи творческэ коллективхэм язэнэкъокъоу «Играю, танцую и пою» зыфилорэм илауреат. Ащ исурэт ифэшъуашэу Шыт-ху пхъэмбгъум рагъэуцугъ.

КIэлэеджэкио цыкIухэу Гыщ Руслъанрэ Хъодэ Зу-лимэрэ къызызэдашъохэрэр бэшлагъэ. Мыхэр IэкIыб къэ-ралыгъохэм ясценэшхохэм къащышъуагъэх, Адыгэкъалэ ищитху чыжъэу агъэлугъ. Москва, Санкт-Петербург, Став-рополь, Шъачэ, нэмыкIхэм ащырекIокIыгъэ зэнэкъокъухэм Гран-при къащыхьыгъ.

Къалэм ыныбж илъэс 46-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ пчы-хъэзэхьхэм цыф бэдэдэ къе-кIолагъ. Ар зезыцагъэхэу, лъэпкъ культурэм игупчэ ило-фышIэхэу УстэкIо Нухьэрэ Джа-милия Мирзоевэрэ хъакIэхэм, къэлэдэсхэм шлуфэс къара-хыгъ, мэфэкIышхомкIэ къафэ-гушIуагъэх. Сценэм къытхьагъэх къалэм щыпсэухэрэ лъэпкъ зэфэшъхьафхэм ялыкIохэр яшъуашэхэр ащыгъэхэу ыкIи ягъомылапхъэхэр алыгъэхэу.

— Непэ тикъалэ ыныбж илъэс 46-рэ зэрэхъурэр хэтэ-гъэунэфыкIы, — къылуагъ Адыгэкъалэ имэрэу Хъатэгъу Налбий. — Тикъалэ ныбжы-кIэми, хэхъоныгъэшIухэр ешIых. Ахэр зилэшлагъэхэр шъоры, сыгу къызделэу «Тхъашъуегъэпсэу» шъосэлэ. Шыпкъэ, щыкIагъэхэр тилэх, ау тызэкъотэу тызэдэ-лажъэмэ, ахэм ядэгъэзыжы-

ныбжыкIи 6-мэ, кIэлэ ибитIумэ, зы шъузабэ псэуплэхэр ядгъэ-гъотыгъэх. Хьальэкъуае еджэ-пIакIэ къыщызылутхыгъ. Къэ-лэдэсхэм псыр икIоу алэкIэ-хьаным ыкIи псы шIоим игъэ-кIэбзэн япхыгъэ Iофыгъохэм мылькубэ апэлудгъэхьагъ.

Къутырэу Псэккупси ыныбж илъэс 120-рэ хъугъэ. Ащи псэу ищыкIагъэр икIоу IэкIэхьанэу тэгъэпсы. Теклоньгъэр къызы-дахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъу-гъэм ехъулэу тиветеранхэм, шъузабэхэм тиамал къызэри-хъэу Iэпылэгъу тафэхъугъ. Къыт-кIэхъухьэрэ ныбжыкIэхэу неущ тищылакIэ зыфэдэщтыр зэлпы-тыгъэхэм яегъэджэнкIи, спор-тым пылынхэмкIи тфэлъэкIы-щтыр тэшIэ. Тиеджаплэхэр республикэмкIэ анахь дэгъух, тиспортсменхэр анахь чаных. Ащ фэдэ амалхэр тилэнхэм, тикъалэ хэхъоныгъэшIухэр егъэ-шыгъэнхэм афэшI ренэу аналэ къыттет, Iэпылэгъу къытфэхъух ти ЛIышъхъэу ТхъакIушынэ Аслъан, министрэхэм я Кабинет ипашэу Къумпыл Мурат. Та-фэраз Адыгэ Республикэм и Парламентрэ тикъалэ идепу-татхэм я Советрэ. Джауштэу зэкIэми тызэкъотэу тызэдэла-жъэмэ, гъэхъэгъэшIухэм та-фэкIошт.

МэфэкI зэхэхьэм къыщыгу-шылагъ, зэкъошныгъэр, адыгэ хабзэр агъэлъапIэхэзэ зэдэп-сэунхэу, зэдэлэжъэнхэу къа-джагъ къалэм инароднэ депу-

дзэу Мэхъош Рэщидэ, Тэхъу-тэмькыое районым иадмини-страция ипашэ игуадзэу Андрей Василенкэр, Теуцожь районым инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу ПчыхъалыкIо Юрэ.

Адыгэкъалэ ихэхъоныгъэхэм зилахышIу хэлъхэри мы ма-фэм агъэлъагъэх. Адыгэ Рес-публикэм изаслуженнэ трене-рэу, IофшIэным иветеранэу Iэшынэ Налбий, пшъэдэкIы-жъэу ыхьырымкIэ гъунэкъэ гъэ-нэфагъэ зилэ обществэу «Рэ-мэзан» зыфилорэм ипашэу КIыкI Азмэт, ПенсехэмкIэ фон-дым и Къутамэ и ГъэлорышIа-плэу Адыгэкъалэ дэтым ипа-щэу Мыгу Адамэ, «Адыгэкъалэ ицIыф гъэшIуагъ» зыфилорэ щытхъуцIэр афаусыгъ.

Адыгэ Республикэм и Пар-ламент, Адыгэкъалэ иадмини-страция инароднэ депутатхэм я Совет ящытху тхыпхэр нэб-гырэ 24-мэ аратыгъэх. Ахэм ащыщых гурыт еджаплэу N 1-м ублэплэ классхэмкIэ икIэлэгъа-джэу Хьакомэ Эльмирэрэ кIэ-лэцIыкIу Iыгыплэу N 2-м илъэс 20-м ехъугъэу кIэлэпIоу Iоф шызышIэрэ ТIэшъу Марзыет-рэ. Ахэр мы илъэсым къалэм щызэхашэгъэгъэ зэнэкъокъу-хэм ахэлэжъагъэх, Эльмирэ — «2015-рэ илъэсым икIэлэ-егъадж», Марзыет — «2015-рэ илъэсым икIэлэпIу» зыфилорэ щытхъуцIэхэр афагъэшъошагъэх.

МэфэкI зэхэхьэм хэлэжъа-гъэхэм зэлъашIэрэ артистхэм,

ни тфэукIочышт. Ренэу тыз-пылыштыр тикъэлэдэсхэм ящыIэкIэ-псэукIэ нахьышIу шыгъэныр, тикIалэхэр дэгъоу едгъэджэнхэр, тинахьыжхэр зыфэныкIохэр афэдгъэцкIэн-хэр ары.

Тызэрэфэе дэдэу зэкIэ тфэ-гъэхъурэп. Арэу щытми, унэгъо

татхэм я Совет итхьаматэу ЛIыхэсэ Юрий. Адыгэкъалэ имэфэкIкIэ къафэгъушIуагъэх, шIоу щыIэр къадэхъунэу къа-фэлъэлуагъэх хъакIэхэри — КраснодаркIэ Карасункэ ок-ругым ипашэ игуадзэу Юрий Юрьевыр, Мыекъуапэ иадми-нистрация ипашэ иапэрэ гуа-

творческэ коллективхэм кон-церт къафатыгъ. Пчыхъэ класэ хъугъэу мэшIоустхъом огур зэ-пигъэшIэтыгъ, чэщыр хэкIотэфэ адыгэ джэум ижъот макъэ къа-лэм шъхьарытыгъ.

НЭХЪЕ Рэмэзан.

Сурэтхэр мэфэкIым шыты-рахыгъэх.

(Къызыкълъыкълорэр
чъэпыогъум и 3-м
кыдэкълъгъэ номерым ит).

— Хым тет къуахъым пщэ-
рыхъаклоу исыр ары, — кълэклэу
кыфызэхифыгъ Кулэ.

— Къуахъ кьодыклэ кы-
уатыпгъагъеп ар, Кул, янэ егъэ-
лыгъожь! — гукъэкълъжъ горэм
ыл хичыжъызэ, Клим лущ-
хыпцълъыгъ. — Хъэцэкъэнэу
улашыгъэ подводнэ лодкагъ
нахъ...

— Шъыдми, узэрэнэбзый-
къуаер бгъэгъошгъагъеп, урысыб-
зэ кыыхамыгъафэу ууцугъеп!
— нэшолшыгъэкълэ гушылашхъэр
къелуплэжъы сшолшыгъ Кулэ,
ау сэ зыкъысфигъази, кълэщы-
гъошхоклэ купым сыкъыхиль-
хъагъ. — Арэп, Тембот, сы-
къыклэупчлэн сэлэшъ, ренэу
сщэгъупшэ, нэбзыйкъое шъузмэ
ятелеграммэ шъыда рагъэкло-
жыгъэр?

Кулэ джэуап естыжъыным
кыпэкълэ мары къасло сшол-
иго: пчыхъэ реным тызы-
щэсым Климэдхэм яклалэмэ
ащыщ закъуи зыкъыгъэлъэ-
гъуагъеп, ямылахэхэм фэдагъ;
Щагум тыдэхъани тутыныбжъэ
горэ къэдгъэстынэу тлуи, унэм
тикы зэхъур ары шъэожъы-
итлурэ пшэшъэжъыемрэ зыс-
лэгъугъэхэр. Тлуми зырызэу
сшолэ къаубытыгъ. Пшэшъэ-
жъыер зэкълэмэ анахыжъэу
кычлэклъыгъ, сцлэр Зурета
ыгуагъ.

Ежъ Кулэ: «Джары дяеу
адыгабзэм шъузэрэмыджэрэм
пае кышъоцлэцлэнэу Мыекъуа-
пэ кыкълъгъэр...» — ылуи, нахъ
благъэу илфыгъэмэ нэлъасэ
сафишыгъ. Сызэреуцэфагъэу,
тигъунэгъу Пэфыфмэ япхъу
телеграммэм зэригъэгумкълэрэр
кыхъэщыгъ лъэш дэдэу.

Унэм тызехъажым Климэд-
хэм яунэкъош нысэм еупчылъ:

— Шъыд телеграмм зигугъу
пшырэр, си Кул? Тыхъаблэ-
джэ тэри зыгорэм шырэгъуагъ
шъхъае... — Иофым кызыз-
рэкълэупчлэгъэ шыклэр сшолгъэ-
шлэгъонэу ынэгъу занклэу сы-
кълэплъэзэ, Кулэ ычлплэклэ сэ
къэсгуагъ:

— Сэ дэгъоу ар кыослот,
Алкъэс! Нэбзыйкъуае дэсмэ
яклалэхэр адыгабзэм рамы-
гъэдэжъынхэу ало...

— Нанэ ибидзыщэ кыхъэ-
кълъгъэ бзэр зэрамыгъэшлэнэу?
— лым ышлэшъ хъугъеп, ар
кызызэрилогъэ шыклэмэ склы-
шъоц кыгъэгъэдэжыгъ.

Столицэм тхагъэмэ Пэфыфмэ
япхъу ахэтымэ сшлагъеп. Ары,
ащыщэу кычлэклъыгъ. Ежъми
ыушъэфыгъ, игугъуи джынэс
кыыхигъэпсыгъеп. Лпыр, Клим,
гушылэм тыхэтэу джы кычлэ-
зыупхъукълъгъэр:

— Тхъэм сыкъаремыгъашл
плоу ушысын фае о, ужэ кызы-
зэтэпхынэу кыптефэрэп, —
гуегъунчэу шъузыр хутаргозэ.

— А, ори ара сэлэ! —
зэкълэм сэ сшъхъэ къеуагъ.

Сыдми тфызэкълэгъэуагъеп,
кытэлплэу зытлэклэрэ шыт-
щыти, нэлүшъхъалпышхоу бы-
сымгуащэр джы сэ кыстэбы-
багъ:

— Сыд пае кыстемыфэ-
рэ? Инэтлэшхо зилэмэ яклалэхэр
адыгэ классмэ сыд пае ащы-
рамыгъаджэхэрэ? Ым, кысалу,
Тембот, о уиклалэ зыклэмы-
гъаклорэр?!

— Боу сэгъэкло дэд, Кул!
— Олахъэ-билахъэ умы-
гъэклон ныбжъ егъашл!

— Пшолшъ мыхъурэмэ, мары
Клим зыкъегъащи, уплъэкълэ.
Япллэнэрэ школэу базовэкълэ
сэджэхэрэм джары члэс. Ятло-

нэрэ «А» классым ис. —
Джамболэт цыклур ары кы-
зыфаслорэр.

— Хъау, си Кул, — мэгъ-
лэжъы Алкъэс, ишъыпкъ. —
сыфитымэ, ар къэозгъэлэтэп.
Убзэ умышлэныр боу тхъамы-
клэгъошху! Ащ нахъи нахъ
тхъамыклэгъожь етлани, ныдэлъ-
фыбзэу плулъ тлэклур зыщы-
мыгъэгъупшэжъы пшолгъоджэ
ор-орэу уздэгъушлэжъэу мафэ
къэс пшъхъэ урыгъуцлэжъы
зыхъуджэ! Мы ланэм мыпчы-
хъэ кытежъугъэуцогъэ гъомы-
лэм ыцлэджэ Тхъэ сэлэ! Ыджа-
ры хэкъужым сэ сшъхъэ кы-
зыфесхыплэжъыгъэр...

— Лышлэжъ кызырыклон
ар, Алкъэс, — иунэкъош лпы-
жъым гушылэр лэпимыхын ылъэ-

— Енэгъугъо! Сэри къэслонэу
ар сыбзэгъу телъыгъ, — сэри
дезгъэштагъ.

Рулъм кълэрысыр кыкълэуп-
чагъ:

— Урысхэр «бабье летэклэ»
зэджэхэрэр ара, Клим Мез-
бечевич?

Тыгъопчыхъэрэ Алкъэсыр
сшъхъэ кыхъажыгъ:

— Алкъэс лъэшэу сыгу ри-
хыгъ, Клим, — къэсгуагъ,
кылыпыдзэн фэшлоу тигъу-
нэгъумэ ямахъулъэ лэрыфэгъоу
фыззэгъафэзэ, къэбар кълэуп-
члэрэм къэбар ешлэ.

— Сыбыр кыкълъыжыгъ, —
симурад кышлагъэу кычлэклъ,
самбырэу кыыригъэжъагъ. —
Тиунэкъош Бэчкъан хъаджэу
революцием илъэхъан ращы-

раныпс тыраклэгъэшъ ары.
Урысмэ ягъогумэ асфалт аты-
ралъхъэ!..

— Зымафэ автобусджэ сы-
къакло зэхъум, сэ ащ фэдэу
зэхэсшлэгъагъеп, — къэсгуагъ.

Зыгорэ ыгъэшлагъоу Клим
кысэлплъыжыгъ: автобусклэ
сыкъакло зэхъум зэрэсгуагъэр
арынкълэ енэгъугъо.

— Зэхэпхыгъэба Услъабэклэ
шъумыкълэ ылозэ, «уизавгар»
(Кул зыфилорэр!) ныпчэдыжъ
тыкълэзэрэдигъэкълъгъэр?

— А шъхъам, тимашиначлэ
кычлэушымэ, нахъ дэйба...
Ерагъ-псэрагъэу члэдгъэгъэжъагъ
тлозэ...

Мыщ дэжъым Лэбэпэ гъогъу
къазыкълъымыдагъэр кызыгу-
рылуагъеп, ау нэрыгъ сшлэу

ЦУЕКЪО ЮНЫС

Дэгъунэкълэ Тембот игумэкълъыплэхэр

(Романыклэм щыщ пычыгъохэр)

кыгъэп Клим.

— Урыс шъузэу силэм си-
кълэлэхэр кытлупшыгъэхэп. А
си Кул, пшолшъ хъуна, сымы-
адыгъэжъ сыхъу зэхъум, лъэ-
шэу сыкъэщтагъ. Кло хабзэ-
ми, уятэлсмэ, лизын къетыти...

— Шъыд рагъэклон телеграм-
мэм! — санэм ыкълуагъэу
слъынтфэмэ арытым гъэшлэ-
гъонэу сэри гъэрет кыситыгъ.
— Нэбзыйкъое шъуэжэр зы-
фаехэр Конституцием къафи-
шлагъ. Сэ слъэкълэ кыхыщтыр
арыти, ащ фэдэу сымэдджэ
хылыгъ хъурэм зэрэдзеклохэ
хабзэу, Адыгабзэр райреани-
мацием непэ моу члэзгъэ-
гъолъхъагъ. Уз лэй кылуагъэр.
Тыпсау тыщылэмэ, хэт ышлэра,
зыгорэуштэу ылъэ кытеуцэ-
жъынба мыр?!

3

Джы марышъ, зэрэтлэклэу
тыкъэкълэ.

Бжыхъэлэ мыжъогъогур сэ-
пэшху, лүшъхъэм кытегъупчы-
хъэ, машинэ клоцлэм узери-
сым, зэрэпчэдыжъ хъаужъы-
рыпсым пае кыгъанэрэп. Чылэ
клоцл горэм тыкълэзыдэлъадэкълэ,
гъогубгъуитлэмэ нэлплэгъур ащы-
зэбгырэхъы, шэкэ гъожыбзэ
закълэклэ чыгъ шъхъалэхэр зэ-
ллыбгъагъэхэу кыпшолшы. Губ-
гъо-бгъодж пцланэ горэм тызы-
лэадэкълэ ары гопэгъум тызы-
рихыжъэрэп. Хъампырашэу
зэфэшъхъафмэ гъогум урагъэ-
кълэжырэрэп, тыкъабыбыхъэ, ти-
апчмэ къяуталэрэмэ, маши-
нэ члэгъым кычлэафэрэмэ гур
къагъэузы, ахэр етлани дахэ-
хъш! Бзыуцыф лудэнаклэхэу
нэу зызэпащызэ, жъым зы-
горэхэри шызэрехъэх. «Дахи
лаий иплэклэ зы», — ар нэ-
мылэу сшъхъэ кыхъэ, зыфэгъэ-
хыгъэри сымышлэу.

— Пасэм гъэжъыл зыфало-
щыгъэр енэгъугъо къэсыгъэн-
джэ, — Клим ыгу кыдэчъыгъ.

гъагъэм иклал. Амакълэ кълэу-
жыщтыгъеп шъхъае, зэрэп-
лэгъоу джы кычлэужыгъ. Хъэ
хыер тауштэу алора, хъэ мы-
сэм дэклоды...

— Згъэштагъэмэ сшлэрэп,
сыкълэзэрелъэгъоу кылэжъы-
гъагъ.

— Бгъэштэна, джар ицлыф
гъэлсыкл. Куп хэхъаныр икласэп.
— Бэшлагъа кызыкълэжы-
гъэр?

— Гъэрэкло, чэрэзмэ ягъоу.
— Ащ фэдиз тешлагъа? Сэри
ситэтэжъ горэ ращыгъагъ...

Гъукълэмкэ Быслымэн...

— Алкъэс дэжъи кълэупчлэу
къаклорэр бэдэд... Чэчэн горэ
ышлэщтыгъэу ело нылэп, — тын-
чыгъэшхо хэлъ Клим икълэушылэ-
лаклэ, хыгъэтлысхъэзэ кылуагъ.

— Хъау, ащ пае къаслорэп.
Сэ ситэтэжъ урыс пачыхъэм
иофицерыгъ. Пшызэ шъолпыр
ит къэзэкълэдзэм хэтыщтыгъ.

Итлуани ар коннозаводствэм
пыллыгъ. Сыбыр иныба — зэ-
лумыклэгъэжъи гъэшлэгъонэп.

Тигъунэгъу Пэфыфмэ яма-
хъулъэ тыгъоспчыхъэ нэс сып-
кырэплъыхъэ: лымклэ Кулэ
«тлоклэм» тыригъэфагъ сэлэ,
сырэгъушхо. Ныбжыклэшхоу
клэлэ лъэлэ-лъэгэ псыгу, нэгъуф
шъхъац шлуцлэ нэтлэцэшху.
Шъхъащыр пхъэшэнклэ енэгъу-
ягъо ишэн пкъые-пытэ дыри-
гъаштэу. Лпыр зэрэжэшхо-лупшлэ
шъомбгъошхом елпытыгъэу
жэхъошхоп, жэмыгъэуцун дэ-
дэри имыкласэу сыхэплъэ. Ты-
гъоспчыхъэ сэ ащ гу зылыс-
тагъэр: нахъыбэмклэ ежъ кы-
одэлуныр иклас.

Щэрэхъэм къаштэрэ мыжъо-
клэ-пшэхъо зэхэлпыр машинэ
лъэгум жгъаушхоу кычлэа-
къо, цэлышъхъэр зэрегъэшхы-
жъы. Ары пэлпч рымыразэу
шофэрри мэтхъаурыхъ:

— Услъабэджэ тыжъугъакълэ
сло зэхъум кысфэшъудагъеп,
Клим Мезбечевич! Гъогум къэт-

сыкълэупчлэжъыныр сэри къез-
гъэклугъеп. «Тхъэм ешл, ащи
хышъэ горэ пылэу кычлэ-
кълэ», сгуагъэ сэр-сэрэу.

Машинэр зэкълэм кызызэтеу-
цагъ. Заулэрэ кылбклэ зэ-
клэчъэжъи, мыжъогъогум дэ-
чъэхыгъ, ку гъогум телъэдагъ,
тисэмэгубгъукълэ гъогушлэмэ яма-
шинэу тетхэр кызызэрэнэ-
кълэхэхэм, тыриуантлэ, икълэры-
клэу игъогубгъу ыубытыжыгъ.

— Кло, Иофэп зыгорэ зэ-
рагъэчэпымэ! — тхъаурыхъ
макълэклэ тишофэр етлани луды-
мыдыгъэ. — Гудрон тлэклэу те-
гъэчыхъагъэмэ тэ тезэгъыт,
сапэм зыкълэмылэтынэу арэ-
шыри. Нэшъухэмэ сшлэрэп сэ
мы Мыекъуапэ дэс началь-
никхэр! Народнэ контролыр зы-
даплэрэри сшлэрэп.

Рэзэ-бакъмэрышхоу кы-
зэбгырыгушлукълэ Климэ:

— Сенэгъуе, Лъэустэнбый,
хэку народнэ контролым тхъа-
матэ уфадгъэшлэнклэ, ым, тау-
штэу уелпырэ о?

— Нахъ шлэпхъэ шылэп. Тхъа-
мыпс, Клим Мезбечевич, зы
мэфэ закъу нэмылэмэ ай тхъа-
матэу сыкычыжъыгъагъэемэ!..
— Умыло шъыу!..

— А гъогушлэр, нэчальник-
хэри зэрагъусэхэу, лъапцлэу
боу кышчызгъэшъоныгъэхэм а
мыжъогъоу сэкъатыжъым! Кос-
мосым марышъ мэбыбыхъ,
Бжэдыгъу зэпырыкълэрэ гъо-
гу закъор — сэлэплэшху! Хъэй-
нэлэжъыхъ!

Пэфыфмэ ямахъулъэ ынэ-
гу кызызэрэзэокълъгъэм гу лпы-
стагъ, ишофэр моуштэу ыжэ
зэритлупшылагъэр хэлпшылэу
ыгу рыхыгъеп.

Лъэустэнбый ащи кышчыу-
цугъеп:

— Сепллымэ, Хымыщэйрэ
Чэчэнаерэ арыс чинушкэхэр,
дунаер ичыжъагъэу къауахъэзэ,
услэбэ гъогукълэ, Мыекъуапэ
макълэ, къэкложыхъ!

Зымафэ Хъабибэ икабинет
счлэсызэ, гъэзетым кысыджы-
кълъгъэгъэ къэбарым сигъусэ-
хэр щызгъэгъозагъэх:

— А народнэ контролэу кызу-
убырэм итхъамати, кызы-
шомыгъэшл, Лъэустэнбый, боу
хъэцэкъэным фэд! Бэмышлэу
партактивым изэлукълэ кышчы-
гушылэу зэхэсхыгъагъэш...

— Адэ сэри къэсыубырэл
ныла...

— Зи лпы цэкуахэп Кар-
чевниковри, — кызыдыригъэ-
штагъ Климэ. — Тхъасэгъэлцы
машлор пымыустхъукълэрымэ...

— Лпы цакоп шъхъае, тигъо-
гухэр, шъулъэгъухэрэба, гъо-
нэ-сэнажъыхъ, — тлорэм кыт-
фитегъахъэрэп шофёрыр.

— Народнэ контролыр зэ-
мыгъэзафэу, уимашинэ сапэ
кълэмыхъанэу бгъэтэрэзыгъа-
гъот!..

Ар кылуи, Клим щыгъэ,
ыгу кълэжыжыгъэр мары: хоз-
зэлукълэм щылагъэу ары, мыгъатх
сшолшы зыхъугъагъэр, Мые-
къуапэ кыкълэжыхъэзэ, гъогъу
къэухъэмклэ, мы Лъэустэнбый
ыгучлэ члэтысхъагъэмклэ, еу
лоу зыкълэрагъэхъыжыщтыгъэ;
Лэбапэ кызызэрэнэклэжъэр,
асфалт зэныбжъ-шъэбэжъба,
тлэклэу шлагъэу, Краснодар
кыныссыжъынхэкълэ къафэнэжъы-
гъагъэр зи арыгъахэп; Климэу
плэгъурэр рэхъатэу машинаклэ
шъабэм хэсэу хэчъыагъ, илэ-
шлупл джы зыщесырэр. Зи
машини апэклэ кыкълэжыгъэр,
аужыкълэ псэ зыпыт кышчыла-
гъорэп.

Аузэ, мэз пырыпыцу цыкълэ
горэм кызышчынысхъэм, шо-
ферыр, Лъэустэнбый джы,
игулытэ чанба, ынэхэри нахъ
чаныжъыхъ, плэмэ, хъулфыгъэ
лъэлэ-лъагэр гъогум кытелъэ-
разэ, кызыкълэжыжыгъэри ышлэрэп.
Нахъ благъэ фэхъумэ, лпышхоу
клэным хэтым, бэц къолэн
цыкълэу апэм кыфегъэлъагъо,
етланэ гъогубгъумклэ фегъэп-
сы. «Къэгъэуцу!» — елошъ ары.
Щэрэхъэхэр кызызэжыгъэхэм,
Клими чыем кыхъагъ: сыд
къэхъугъ?! Нэбэ-наб. Зыпари
кыгурылорэп.

Машинэм ыпэклэ щыт лпыр
сыд, ащ нахъ шынагъу, авто-
матыр кыатезыщыгъэу гъогъу
напцэм кытеуцуагъэр! Ар
зэрэфэпагъэр нэмыкл шъыпкъ,
гъучл палори ышъхъэ тес.

Райпochtэм инэчальникэпышъ,
ащ нахъ лпышхуадохэмэ хэшылкълэ
фырылагъеп, мы гъэтхэлэ мэфэ
пэсэ шхъонтлэшхом хэгъэгум
илышъхъэ джэдитлэ Пшызэ
кълэб кызызэрэацлэхъэрэм. При-
родэм зыпари лэпэуыт-шъэ-
фыгъо илагъеп — Темыр Кав-
казым икълэблэ къушхъэлъэ-
пэ чыжъэ игубгъо-бгъоджмэ
яшлугъагъ, шлэгъожъэу ядэхэ-
гъугъ! Лэрышл хышхоу агъэп-
сыщтым, нэужклэ «Краснодар-
скэклэ» зэджэштхэм, ыубытыщт
казон мээхэр, члыох-члына-
лэхэр кызызэаплъыхъанхэу,
зэрагъэлэгъунхэу арыгъэ къэ-
ралыгъо лпышхомэ лъэгъун
шъхъалэу ялагъэр.

(Джыри
кыкълэжыжыгъэу).

ЛЪЭПКЪ ЮФЫГЪОХЭМРЭ НЫБЖЬЫКІЭХЭМРЭ

«Нанэм» лъэпсэшлур щэпытэ

НыбжыкІэхэм плуныгъэ дэгъу ятыгъэным фэгъэхьыгъэ зэлукІэгъухэу ІофшлэпІэу «Нанэм» щыкІохэрэр щыІэныгъэм дештэх. Аужырэ мазэхэм Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Тыркуем, Сирием, Иорданием, Израиль, Адыгеим яеджакІохэр «Нанэм» зауэрэ щыІагъэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым и Лъэпкъ факультет иеджакІохэр «Нанэм» ипашэу Нэгъуцу Аслъан тыгъуасэ ригъэблэгъагъэх.

Чыплэ дах

«Нанэр» псэупІэу Гавердовскэм дэт, мэз гъэкІыгъэм хашы-хьагъ. Чыг макІап къыщыкІырэр: къужьыр, мыер, нэмыкІхэр зикІасэхэр, ІофшлэпІэм къызыкІохэкІэ, кІэгъожьыхэрэп.

— Зэгорэм мы чыплэр орыжыгъ, лъэсэу ущызекІон плъэкІыцтыгъэп, — кыелуатэ Адыгэ Хасэм хэтэу, А. Нэгъуцум иныбджэгъоу, зэлъашлэрэ псэолъэшлэу Хьатикъое Адам. — Непэ «Нанэр»

Ашлогъэшлэгъоным кІэупчІэх

Республикэм и Лъэпкъ музей шІэныгъэмкІэ илофышлэ шъхьалэу, археолог цІэрылоу Тэу Аслъан Адыгэ къэралыгъо университетым щеджэхэрэм гущылэгъу афэхьыгъ. Нарт къэбархэр къафилуатэхэзэ, Лъэпкъ иІэпІэссэныгъэ изакъоп ныбжыкІэхэр къызыкІэупчІагъэхэр, адыгэ Іанэм нахьыпэкІэ гъомылапхъэхэр къызэрэтырагъэуцощтыгъэхэм, куцІ озыгъэшлэрэ шхыныгъохэм, щэм, къуае, лым, санэм, нэмыкІхэм А. Тэум къариллолагъэр студентхэм ашлогъэшлэгъоным.

студентхэр щыгъуазэх, мэфэкІым чанэу хэлэжыагъэх.

ТІэшъу Фаризэт, Беданэкъо Алан, Щыгъуцэ Заринэ, Уджыхъу Аидэ, Тхыгъо Анжеликэ яупчІэхэр лъэпкъ шэн-хабзэхэм нахь афэгъэхьыгъэх.

«Нанэм» щытлэгъурэр тщыгъупшэцтэп, — ело ТІэшъу Фаризэт. — Нэгъуцу Аслъан илофшлэпІэ адыгэ быракъыр лъагъу щытІэтыгъ. Нэпэплъ сурэтхэр студентхэм атырахыгъэх. Адыгэ быракъышхор уашъхьагъ щыбыбатэзэ, лъэпкъ шІэжыым зэрэтегущылэхэрэм кІуачІэ къыпхелъхьэ.

Адыгэ пшъашъэхэм язэнэкъокъу

Фестиваль-зэнэкъокъоу «Адыгэ пшъашъэм» хэлэжыагъэмэ ащыц Аскъэлае щапІугъэ Шъхьэлэхъо Нэфсэт. КІэ-лэегъаджэхэу Абэсэ Шамсэтрэ Пщыжъ Асыетрэ къызэрэталуагъэу, Шъхьэлэхъо Нэфсэт «5» нэмыкІ еджапІэм къыщыхьырэп. Дэгъу дэдэу зэреджэрэм дакІоу, адыгэ шэн-хабзэхэри щысэ тепхынэу зэрехьэх.

— «Адыгэ пшъашъэм» ифестиваль-зэнэкъокъоу сызэрэхэлэжыагъэм фэшІ зыкІы сыкІэгъожьырэл, — игупшысэхэр лъегъэкІуатэх Шъхьэлэхъо Нэфсэт. — Тистудентхэм сафэраз, зызгъэхъазырын ным фэшІ чэщыр хэкІотэфэ Іэпылэгъу къысфэхьыгъэх. ДзунэжыкІо Мурат, ТІэшъу Фаризэт, нэмыкІхэм «тхъашъуегъэпсэу» ясложы сылоигъу.

Адыгабзэм изэгъэшлэн, лъэпкъ шэн-хабзэхэм язехьан, ныбджэ-

гъуныгъэм игъэлъэплэн, адыгэ пшъашъэм инамыс, фэшъхьафхэм Шъхьэлэхъо Нэфсэт зэгъафэгъу къатегущылэзэ, ипшъэшъэгъухэу тапашъхьэ итхэм анэгъу сыкІэплъагъ. А нэгъэупІэпІэгъухэм ТІэшъу Фаризэт, Щыгъуцэ Заринэ, Уджыхъу Аидэ гущыІабэ къамылуагъэми, шІэжыым имэхьанэ зыкызызэриІэтырэр къахэщыгъ. Пшъашъэхэм ягупшысэ лъэпсакІэхэр зэришыхэрэр тигопагъ.

ШІэныгъэргъэсэныгъэм икыэкІуапІ

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэ игуадзэу Къэрэтэбэнэ Мыхьамодэ «Нанэм» щыкІогъэ зэхьхэм хэлэжыагъ. Адыгэ дунаим тетхэр шэн-хабзэхэм зэрэзэфашэхэрэм уасэ ритыгъ. «Нанэм» зэлъэпкъэгъухэр щызэлэкІэх, шІэныгъэу щызэрагъэгъотырэр щыІэныгъэм нахьышлоу зэрэцагъэфедэщтым джыри тегущылэщтых. «Нанэр» зэкъош ныбжыкІэхэм язэлукІапІэ, япчэгущо зэрэхьыгъэр егъэжэпІэшлоу щыт.

Лъэпкъ шІэжыыр еджапІэхэм нахьышлоу ашакІуным фэшІ Адыгэ Хасэр, нэмыкІ общественнэ организациехэр гъусэ афэхьыгъэх. Кобл Сергей япашэу адыгэ хьалыжъохэу зэхьхэм цагъэжыагъэхэм Іанэр къагъэбаигъ.

ПхъэкІычыр, чынэр, Іанэр...

«Нанэм» лъэпкъ Іэмэ-псымэхэр, унагъом ищыкІэгъэ пкыгъохэр шашых. А. Нэгъуцур язэхэщакІоу студентхэм пхъэкІычхэр ашыхьэх, нэпэплъ пкыгъохэр агъэхъазырыгъэх.

— Ор-орэу гъэцэкІэрэ Іофым уилэпІэссэныгъэ хегъахъо, — къыталуагъ студентхэм.

Джарымэ Дианэ яхьэкІагъ

Фестиваль-зэнэкъокъоу «Адыгэ пшъашъэм» апэрэ чыплэр къыщыдзыыхыгъэ Джарымэ Дианэ ипшъэшъэгъухэр игъусэхэу «Нанэм» кыэкІуагъ, студентхэм алукагъ.

Лъэпкъ зэхьхэр Дианэ шлогъэшлэгъонэу студентхэм гущылэгъу афэхьыгъ. Адыгэм илъэпсэшлэхэм зызэраубгъурэм, дунаим тыщитэкъухьагъэми, тишъуаши, тыхабзи егъашІэм зэрэчІэтымынэщтхэм, тидагыабзэ хэхьоныгъэ зэришыхьыгъэм щэч афытиІэп. НыбжыкІэ чанхэр тилэх, ахэр сыд фэдэ Іоф фэгъэзагъэхэми, цыхьэшлэгъухэу зэрэщытхэр щыІэныгъэм къыщэлъагъо. Шыкур. Тытхьаусыханым тилоф тетэл.

Сурэтхэр «Нанэм» къыщытетхыгъэх.

цыфхэм якІуапІэ, зыгъэпсэфыпІэ, ныбжыкІэхэм языгъэсапІэ хьугъэ. Адыгэмэ я ІлъэсыкІэ цагъэмэфэкІы, лъэпкъ Іэмэ-псымэхэр къыщагъэлъагъох, фестиваль-зэнэкъокъухэр щызэхэхэх.

Правительствэр, республикэм культурэмкІэ и Министерствэ, лъэпкъ Іофыгъохэм агъэгумэкІыхэрэр «Нанэм» Іэпылэгъу къысфэхьыгъэх, ылъэ теуцуагъ.

Абыдэ Хьисэ Адыгэ Хасэм илофыгъохэм ахэлэжыа. Лъэпкъ фольклорым пыщагъ, ижыыр адыгэ орэдхэр кыелох, музыкальнэ Іэмэ-псымэхэмкІэ мэкъамэхэр егъэжынчых. Тэу Аслъан, Нэгъуцу Аслъан, Абыдэ Хьисэ, КъумпІыл ТІахьирэ, Кобл Сергей адыгэ шъуашэр къякІоу ашыгъ. Республикэм имэфэкІхэм адыгэ шъуашэм и Мафэ къахэхьагъ. Ащ

АТЛЕТІКЭ ПСЫНКІЭР

Медали 5 къахьыгъ

Краснодар краим атлети-кэ псынкІэмкІэ изэлухыгъэ зэнэкъокъу 1999-рэ илъэсым ыкІи ащ ыуж къэхьыгъэхэр хэлэжыагъэх. Адыгэ Республикэм икІэлэцІыкІу-ныбжыкІэ спорт еджапІэу N 1-м зыщызыгъасэхэрэм зэлукІэгъухэм медальхэр къащахьыгъэх.

Дмитрий Пономаревым метрэ 600-р къызечыым ящэнэрэ хьугъэ, метрэ 1000-м ятІонэрэ чыплэр къыщыдихыгъ. Тренерэу Константин Чадиныр ащ

ипаш. Константин Голубевым метрэ 300 къэзычыгъэхэм якуп ящэнэрэ чыплэр къыщыдихыгъ, тренерыр Александр Чернов.

Дискур дзыгъэнымкІэ Константин Старкинын ящэнэрэ, ядрор дзыгъэнымкІэ ятІонэрэ хьугъэ, тренерыр Аркадий Лосев.

ФУТБОЛ

Непэ зэдешІэщтых

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэр» непэ тикъалэ щылукагъэ «Биолог» Прогресс. ЕшІэгъур республикэ стадионым сыхьатыр 15-м щаублэщт.

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЬ Нурбий.

Зэхъыщагъэр ыкІи кыдзыгъэкІырэр

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырІэ зэлхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жьугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыІэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжъ зыхьырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъыІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэларышлэпІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр

3250

Индексхэр

52161

52162

Зак. 918

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр

МэщІэкъо Саид

Редактор шъхьалэм игуадзэр — пшъэдэкІыжъ зыхьырэ секретары Хьурмэ Хьусен